

Δημοσθένη Στρατηγόπουλου

ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ.
ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ

Τὰ τελευταῖα χρόνια παρατηρεῖται ιδιαίτερη ἐνασχόληση μὲ τὴ βυζαντινὴ ὕμνογραφία, ἡ ὁποία ἐκφράζεται εἴτε μὲ τὴν κριτικὴ ἔκδοση ἀνεκδότων ὕμνο-γραφικῶν κειμένων εἴτε μὲ τὴν ἐπισήμανση αὐτῶν στοὺς χειρογράφους κώδικες. Στὰ πλαίσια αὐτὰ ἐντάσσεται καὶ τὸ βιβλίον τῆς Ἐ. Παπαηλιοπούλου-Φωτοπούλου¹ ποὺ φέρει τὸν τίτλον *Ταμείον ἀνεκδότων βυζαντινῶν ἀσματικῶν κανόνων*, καὶ κυκλοφόρησε στὰ τέλη τοῦ 1996².

Στὸ Α' Μέρος (σ. 29-277) παρατίθενται κατὰ μῆνες οἱ πρὸς ἔκδοση κανόνες τῶν Μηναίων ποὺ ἐντόπισε ἡ συγγρ. Κατὰ περίεργον τρόπο στὸ τέλος τοῦ μηνὸς Αὐγούστου ὑπάρχουν καὶ οἱ *sine die* κανόνες, οἱ ὁποῖοι θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποτελοῦν ιδιαίτερη ἐνότητα, ἀφοῦ καμιὰ σχέση δὲν ἔχουν μὲ τὸν Αὐγουστο. Ἀμέσως μετὰ τοποθετοῦνται οἱ Προσθηκῆς (σ. 278-286). Οἱ εἴκοσι ἐπτὰ κανόνες τῶν Προσθηκῶν προέρχονται ἀπὸ δεκαεξὶ κώδικες, δώδεκα ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἡ συγγρ. ἔχει χρησιμοποιεῖσι στὸ κύριον μέρος τοῦ ἔργου τῆς.

Στὸ Β' Μέρος τοῦ ἔργου (σ. 287-351) ὑπάρχουν οἱ χρησιμότετοι γιὰ τοὺς ἐρευνητῆς Indices: *Initia canonum*, *Canonum acrostichides*, *Index manuscriptorum*, *Index sanctorum et festivitatum*.

Θὰ πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι τὸ ὅλον ἔργο ἀποτελεῖ σύλληψη τοῦ Ἄ. Κομίνης καὶ ἀνακοινώθηκε τὸ 1981 στὸ XVI Διεθνὲς Βυζαντινολογικὸ Συνέδριον τῆς Βιέννης. Σχετικὰ μὲ ὅσους ἐργάστηκαν στὸ ἀνωτέρω πρόγραμμα, σὲ πρόσφατη ἐργασία του ὁ Ἄ. Κομίνης ἀναφέρει: «Στὸ ἀνεπίσημον αὐτὸ ἐρευνητικὸ πρόγραμμα, ποὺ λειτουργοῦσε παλαιότερα στὰ πλαίσια τῆς Ἐδρας τῆς Βυζαντινῆς Φιλολογίας, μετὰ δὲ τὸν νέο περὶ Παιδείας Νόμον 1268 στὰ πλαίσια τοῦ Τομέως Βυζαντινῆς Φιλολογίας καὶ Λαογραφίας, ἐργάστηκαν πολλοί, ἄλλοι ἐπιτυχῶς ἄλλοι ὀλιγωτέρων ἐπιτυχῶς. Ἡ δουλειὰ ἦταν πολλή, οἱ «ἐργάτες» ὀλίγοι. Πάντως, ὅλοι ὅσοι συνεισέφεραν στὸ ἐρευνητικὸ πρόγραμμα ἐσημείωσαν μὲ τὸ ὄνομά τους τὴν συμβολὴν τους στὰ οἰκεῖα δελτία...»³. Ἀντιθέτως, ἡ συγγρ. ὑπο-

1. *Ταμείον ἀνεκδότων βυζαντινῶν ἀσματικῶν κανόνων seu Analecta Hymnica Graeca e codicibus eruta Orientis Christiani* ὑπὸ Ἐ. Παπαηλιοπούλου-Φωτοπούλου, Ἀθῆναι 1996 [= Σύλλογος πρὸς Διάδοσιν Ὁφελίμων Βιβλίων 62]. Στὸ ἐξῆς: Παπαηλιοπούλου-Φωτοπούλου, *Ταμείον*.

2. Ἐκ παραδρομῆς ἡ ἴδια τὸ τοποθετεῖ πενήντα χρόνια ἀργότερα «Ἐπληρώθη σὺν Θεῷ ἔτους ζφνδ'...». Βλ. Παπαηλιοπούλου-Φωτοπούλου, *Ταμείον*, 16.

3. Ἄ. Κομίνης, Ὑπῆρξεν ὁ ἱερός Φῶτιος ποιητής; sive *Analecta Hymnica Graeca, e codicibus eruta Orientis Christiani*, *Δίπτυχα* 6 (1994-1996) 23.

στηρίζει ότι οι μόνοι που συνεργάστηκαν στο πρόγραμμα ήταν η Θ. Κολλυροπούλου και ο Ί. Πολέμης «κατά τινα βραχεία στάδια ... καθ' ὃ μέτρον ἡδύναντο»⁴.

Σχετικά με τὴ μέθοδο πού ἀκολούθησε ἡ συγγρ. στὴν ἀποδελτίωση τῶν χειρογράφων θέλω νὰ κάνω κάποιες ἐπισημάνσεις. Καταρχῆν, ἡ συγγρ. δὲν ἀποδελτίωσε κάποια συλλογὴ λειτουργικῶν χειρογράφων πλήρως. Ἔτσι π.χ. ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν χειρογράφων Μηναίων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος ἔχουν ἀποδελτιωθεῖ μόνο ἔντεκα. Τὸ ἴδιο συμβαίνει μετὰ τὰ Μηναῖα καὶ τὶς Ἀκολουθίες τῆς Πάτμου, τοῦ Σινᾶ κ.ἄ. Δὲν ἀποδελτιώθηκαν, ἂν καὶ περιέχουν πλούσιο ὕλικό, τὰ χειρόγραφα Patm. gr. 175, 194, 199, 609, 738, 806B — ἄγνωστο γιὰ ποιὸ λόγο. Ἀπὸ τὰ χειρόγραφα τοῦ Σινᾶ θὰ ἀναφέρω ἐνδεικτικὰ ὅτι ὁ κώδικας Sinait. gr. 665, πού δὲν ἀποδελτιώθηκε, περιέχει περισσότερους ἀπὸ εἴκοσι ἀνεκδότους κανόνες, μερικὸι ἀπὸ τοὺς ὁποῖους εἶναι καὶ ἄγνωστοι⁵.

Ἀλλὰ καὶ κάποια ἀπὸ τὰ χειρόγραφα πού ἐρεύνησε τὰ ἔχει ἀποδελτίώσει πλημμελῶς. Ἔτσι π.χ. ἀναφέρει ὅτι ὁ Patm. 806A περιέχει τὸν ὑπ' ἀριθμὸν 675 κανόνα· στὴν πραγματικότητά περιέχει καὶ τοὺς κανόνες 118, 622 καὶ 672. Ἐπίσης ὁ Patm. 793 περιέχει ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς 478 καὶ 489, ὅπως ἀναφέρει ἡ συγγρ., καὶ τοὺς 504 καὶ 511 κανόνες. Βέβαια, τὰ παραδείγματα πού ἀναφέρω εἶναι ἐνδεικτικὰ καθὼς δὲν ἔχω στοιχεῖα γιὰ ὅλους τοὺς κώδικες πού ἔχει δεῖ ἡ Ἐ. Παπαηλιοπούλου. Ἐπομένως, σὲ μελλοντικὴ ἔκδοση τῶν κανόνων οἱ κώδικες θὰ πρέπει νὰ ἐρευνηθοῦν καὶ πάλι μετὰ περισσότερη ἐπιμέλεια.

Πλημμελῆς ἀποδεικνύεται καὶ ἡ ἀποδελτίωση τῶν Καταλόγων Ἑλληνικῶν Χειρογράφων. Ἔτσι διέφυγε τῆς προσοχῆς τῆς συγγρ. ὅτι ὁ κατάλογος τῆς Μαρκεσιανῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βενετίας⁶ ἀναφέρει καὶ τοὺς ἀνεκδότους κανόνες 313, 472, 555, 558, 575, 581, 585, 634 καὶ 663. Τὸ ἴδιο συνέβη καὶ μετὰ ἄλλους καταλόγους ὅπως θὰ φανεῖ στὶς προσθήκες στὴ συνέχεια.

Πολλὰ εἶναι καὶ τὰ σφάλματα κατὰ τὴν ἀναγραφή τῶν στοιχείων τῶν ἀνεκδότων κανόνων. Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα ἀποτελεῖ ὁ κανόνας 374, ὁ ὁποῖος ἀποδίδεται σὲ λάθος ἑορτὴ καὶ τοῦ ὁποῖου ἀγνοεῖται, ἐνῶ ἀναφέρεται στὴ βιβλιογραφία, ὁ ποιητῆς. Στὸν ἴδιο κανόνα λανθασμένη εἶναι ἡ ἀναγραφή τῆς ἀκροστιχίδας, τοῦ εἰρμού καὶ τοῦ inc. Ἐπίσης δὲν ἀναφέρονται ὅλα τὰ γνωστὰ χειρόγραφα πού τὸν περιέχουν. Ἄλλοτε πάλι δὲν ἀναφέρεται ἡ ὑπαρξὴ β' ὥδῆς, παρόλο πού τὰ ἐρευνηθέντα χειρόγραφα τὴν παραδίδουν (κανόνες 88, 350). Κάποιοι κανόνες φέρονται ἀνωνύμως ἂν καὶ τὰ ἐρευνηθέντα χειρόγραφα τοὺς ἀπο-

4. Παπαηλιοπούλου-Φωτοπούλου, *Ταμείον*, 12.

5. Σχετικὰ μετὰ τοὺς ἀνεκδότους κανόνες πού περιέχονται στὸν κώδικα ἐτοιμάζω ἐργασία πού θὰ δημοσιευθεῖ σύντομα.

6. E. Mioni, *Bibliothecae Divi Marci Venetiarum Codices Graeci manuscripti*. Vol. I. Pars altera: Classis II: Codices 121-198. Classes III, IV, V. Indices. [Roma] 1972.

δίδουν σὲ συγκεκριμένους ποιητές (κανόνες 135, 291). Ἄλλοι φέρονται χωρὶς ἀκροστιχίδα, ὅταν αὐτὴ δὲν ἀναγράφεται στὸ χειρόγραφο, ἢ ἐπιχειρεῖται μετρικὴ ἀποκατάστασή της, ὅταν παραδίδεται ἐλλιπής, ἐνῶ τὰ ἀρχογράμματα τῶν τροπαρίων τῶν κανόνων εἶναι σὲ θέση νὰ μᾶς ὑποδείξουν τὴν ὕπαρξη ἀκροστιχίδας ἢ νὰ συμβάλουν στὴν ἀποκατάστασή της (κανόνες 127, 136, 382, 854). Αὐτὰ καὶ διάφορα ἄλλα ἀναφέρονται λεπτομερῶς στὴ συνέχεια κατὰ κανόνα.

Τέλος, κάποιοι ἐκδεδομένοι κανόνες φέρονται ὡς ἀνέκδοτοι καὶ μάλιστα ὡς ἄγνωστοι μερικὲς φορές.

Στὴ συνέχεια θὰ κάνω διορθώσεις καὶ προσθήκες στὸ ἔργο στηριζόμενος στὸ ὕλικό ποῦ ἔχω στὴ διάθεσή μου καὶ τὸ ὁποῖο συνέλεξα κατὰ τὴ διάρκεια διαφόρων, σχετικῶν μὲ τὴν ὑμνογραφία, ἐρευνῶν μου. Θὰ πρέπει νὰ τονίσω ὅτι τὸ ὕλικό ποῦ παρουσιάζω καὶ οἱ διορθώσεις ποῦ κάνω ἔχουν ἀποσπασματικὸ χαρακτήρα, ἀφοῦ δὲν ἔχω δεῖ ὅλα ἐκεῖνα τὰ χειρόγραφα ποῦ εἶδε ἢ συγγρ. καὶ ὅσα ἔχω δεῖ δὲν τὰ ἀποδελτίωσα ἐξαντλητικὰ μὲ σκοπὸ τὸν ἐντοπισμὸ ἀνεκδότων κανόνων τῶν Μηναίων, ἀφοῦ οἱ ἐρευνές μου εἶχαν ἄλλο ἀντικείμενο.

277. Β' Σεπτ. Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ, πατριάρχου Κων/λεως.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Patm. 194, ff. 15-17.

12. Δ' Σεπτ. Τοῦ ἀγίου ἱερομάρτυρος Βαβύλα, τοῦ ἐν Νικομηδείᾳ γενομένου διδασκάλου, ἅμα τοῖς ὑπ' αὐτῷ νηπίοις πδ'.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Patm. 806B, ff. 8-11.

15. Δ' Σεπτ. Τοῦ ἀγίου καὶ θεόπτου προφήτου Μωσέως.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Patm. 609, ff. 16^v-19^v.

29. Ϛ' Σεπτ. Μνήμη Εὐδοξίου μάρτυρος.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Patm. 609, ff. 26-27.

50. ΙΔ' Σεπτ. Ἡ Ὑψωσις τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ.

Τὸ πρῶτο τροπάριο κάθε ᾠδῆς ἀποτελεῖ τὸν εἰρμό τοῦ ἱαμβικοῦ κανόνα· τοῦτο εἶναι φανερό καὶ ἀπὸ τὸ περιεχόμενο τῶν τροπαρίων αὐτῶν. Ἐπομένως, πρέπει νὰ ἀναγραφεῖ *can. iambicus inc.* Ὅς πλάσας ἀρχὴν τὴν βρότειον οὐσίαν ἤχ. πλ. δ'. Σέσωκε τὸ πρὶν λαὸν Ἰσραηλίτην

Τὸ ἴδιο σφάλμα ἐπαναλαμβάνει ἡ συγγρ. καὶ στὸν κανόνα μὲ ἀρ. 474.

53. ΙΔ' Σεπτ. Κοίμησις τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τοὺς κώδικες Patm. 194, ff. 93-97· 806B, ff. 64-66^v· 609, ff. 60-62. Στὸν τελευταῖο κώδικα ἀναγράφεται *Ποίημα τοῦ βασι-*

7. Ἀκολουθεῖται ἡ ἀρίθμηση τῶν κανόνων καὶ οἱ βραχυγραφίες στὴ βιβλιογραφία ποῦ χρησιμοποιεῖ ἡ Ε. Παπαηλιοπούλου στὸ ἔργο της.

λέως τοῦ Πορφυρογεννήτου in rubrica καὶ Λέοντος τοῦ σοφοῦ in margine.

60. ΙΘ' Σεπτ. Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Τροφίμου, Σαββατίου καὶ Δορυμέδοντος.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τοὺς κώδικες Patm. 609, ff. 80^v-84^v· 806B, ff. 88^v-92^v· Athen. Bibl. Nat. 840, ff. 33^v-34.

88. Ϛ' Ὀκτ. Μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ.

Ἡ συγγρ. δὲν πρόσεξε ὅτι ὁ κανόνας φέρει καὶ β' ᾠδὴ στὸ περιθώριο τοῦ κώδικα:

ΔΕΧΟ/ ΥΔΕΗ/ ΣΙΝΔ/ ΕΥΤΕ/ ΡΑΝΧ/ ΡΙΣΤ/ ΟΥΦΙ/ ΛΕΤΟΥ/ ΙΩΣΗΦ/

89. Ϛ' Ὀκτ. Μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ.

Ἡ συγγρ. διάβασε λαυθασμένα τὸ inc. τοῦ κανόνα. Πρέπει νὰ διορθωθεῖ: can. inc. *Τῆ σαγήνη τῆς γλώττης σου*

98. Η' Ὀκτ. Μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Πελαγίας.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Patm. 609, ff. 144^v-146^v.

102. Ι' Ὀκτ. Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Εὐλαμπίου καὶ Εὐλαμπίας.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Patm. 609, ff. 150^v-152^v.

113. ΙΘ' Ὀκτ. Μνήμη τοῦ ἁγίου Μαλοῦ τοῦ θαυματουργοῦ.

Στὸν Ἀθωντικὸ κώδικα τὰ ἀρχογράμματα τῶν τροπαρίων ἔχουν ὡς ἐξῆς:

ΜΑΛΟ/ ΝΓΕΡ/ ΑΙΡΩ/ ΤΟΝΚ/ ΑΛΟΝ/ ΜΟΥΠΡ/ ΟΣΤΑ/ ΤΗΝΟ/ ΙΩΣΗΦ/.

Ἄρα ἡ ἀκροστιχίδα πρέπει νὰ διορθωθεῖ:

acr. *Μαλὸν γεραίρω τὸν καλὸν μου προστάτην. Ὁ Ἰωσήφ.*

118. Κ' Ὀκτ. Μνήμη τῶν ἁγίων ἀποστόλων Τερτίου ἐπισκόπου Ἰκονίου...

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Patm. 806A, ff. 79-83, ὅπου οἱ ἅγιοι τιμῶνται τὴν ΚΒ' Ἰουνίου.

127. ΚΔ' Ὀκτ. Μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ νέου.

Ἡ συγγρ. δὲν κατόρθωσε οὔτε τὴν ὑπαρξὴ ἀκροστιχίδας νὰ διακρίνει οὔτε τὸν εἰρμὸ τοῦ κανόνα νὰ ἀναγνώσει. Ἄρα πρέπει νὰ προστεθοῦν τὰ ἐξῆς:

acr. *Θεῖον Ἀθανάσιον ὑμῶν προφρόνως. Ἀμήν.*

ἤχ. γ'. *Χέρσον ἀβυσσοτόκον*

133. ΚΔ' Ὀκτ. Μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ νέου.

Ἡ συγγρ. ἀναφέρει λαυθασμένα ὡς ἤχο καὶ εἰρμὸ τοῦ κανόνα: ἤχ. βαρὺς. *Τὴν πανταιτίαν.*

Τὸ ὀρθό, ὅμως, εἶναι τὸ ἐξῆς: ἤχ. πλ. β'. *Τμηθείση τμαῖται*

135. ΚΔ' Ὀκτ. Μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ νέου.

Ὁ κανόνας προσγράφεται στὸν Θεόκτιστο κατὰ προσωπικὴ ἐκτίμηση τῆς συγγρ.· στὸ περιθώριο, ὅμως, τοῦ κώδικα ἀναγράφεται σαφῶς Θεοκτίστου.

136. ΚΔ' Ὀκτ. Μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ νέου.

Ὁ κανόνας φέρεται ἄνευ ἀκροστιχίδας. Παρόλα αὐτά, στὸν κώδικα τῆς Χάλκης φέρεται ἀκροστιχίδα:

acr. Ἰγνατίου (ἐν τοῖς θεοτοκίοις ἀντιστρόφως)

143. ΚΣ' Ὀκτ. Μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ μυροβλύτου.

Ὁ κανόνας εἶναι ἐκδεδομένος⁸.

144. ΚΣ' Ὀκτ. Μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ μυροβλύτου.

Ὁ κανόνας εἶναι ἐκδεδομένος⁹.

147. ΚΣ' Ὀκτ. Μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ μυροβλύτου.

Ὁ κανόνας εἶναι ἐκδεδομένος¹⁰.

148. ΚΣ' Ὀκτ. Μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ μυροβλύτου.

Ὁ κανόνας εἶναι ἐκδεδομένος¹¹.

150. ΚΣ' Ὀκτ. Μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ μυροβλύτου.

Ὁ κανόνας εἶναι ἐκδεδομένος¹².

154. ΚΣ' Ὀκτ. Μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ μυροβλύτου.

Ὁ κανόνας δὲν εἶναι «ἄγνωστος μέχρι στιγμῆς»¹³, ἀλλὰ ἐκδεδομένος¹⁴.

8. Φ. Ἀγγελάτου, Κανόνες ἀνέκδοτοι εἰς τὸν Ἅγιον Δημήτριον, *Βυζαντινά* 13/2 (1985) 1382-1389.

9. Φ. Ἀγγελάτου, Κανόνες ἀνέκδοτοι εἰς τὸν Ἅγιον Δημήτριον, *Βυζαντινά* 13/2 (1985) 1389-1398.

10. Φ. Ἀγγελάτου, Κανόνες ἀνέκδοτοι εἰς τὸν Ἅγιον Δημήτριον, *Βυζαντινά* 13/2 (1985) 1398-1406.

11. M. Treu, *Maximi monachi Planudis Epistulae*, Amstelodamum 11960, 220-223.

12. Φ. Ἀγγελάτου, Κανόνες ἀνέκδοτοι εἰς τὸν Ἅγιον Δημήτριον, *Βυζαντινά* 13/2 (1985) 1415-1424.

13. Παπαηλιοπούλου-Φωτοπούλου, *Ταμείον*, 72 σημ.120.

14. Φ. Ἀγγελάτου, Κανόνες ἀνέκδοτοι εἰς τὸν Ἅγιον Δημήτριον, *Βυζαντινά* 13/2 (1985) 1424-1432.

184. Ζ' Νοεμ. Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Λαζάρου τοῦ ἐν τῷ Γαλησίῳ ἀσκήσαντος.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Vind. Theol. gr. 186, ff. 22-29, ὅπως φαίνεται στὸν κατάλογο ἑλληνικῶν χειρογράφων τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βιέννης¹⁵.

199. Η' Νοεμ. Εἰς τὸν ἀρχιστράτηγον Μιχαήλ.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Athen. Bibl. Nat. 2660, ff. 19^v-23.

214. Θ' Νοεμ. Μνήμη τῆς ὁσίας Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Vind. Theol. gr. 186, ff. 29-32, ὅπως φαίνεται στὸν κατάλογο ἑλληνικῶν χειρογράφων τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βιέννης¹⁶. Μετὰ τὴν ἀκροστιχίδα ἀναγράφεται στὸν κατάλογο Θεοφάνης. Ἐπομένως, ὁ κανόνας προσγράφεται ἀπὸ τὸ γραφεὰ τοῦ κώδικα στὸν ὕμνογράφο Θεοφάνη.

215. Θ' Νοεμ. Μνήμη τῆς ἀγίας ὁσιομάρτυρος Παρασκευῆς.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα τῆς Ἀμοργοῦ, Μονῆς Χοζοβιώτισσας 80, σσ. 140-157.

231. ΙΓ' Νοεμ. Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Sinait. gr. 783, ff. 182^v-186^v. Ὁ κώδικας εἶναι Παρακλητικῆ.

232. ΙΓ' Νοεμ. Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τοὺς κώδικες Sinait. gr. 778, ff. 361-368^v-783, ff. 207-211. Οἱ κώδικες εἶναι Παρακλητικῆς.

234. ΙΔ' Νοεμ. Μνήμη τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης.

Ὅπως λέει καὶ ἡ ἴδια ἡ συγγρ. «ὁ κῶδιξ 39 τῆς Παναγίας Καμαριωτίσσης τῆς Χάλκης εἶναι Τριῶδιον»¹⁷. Ἐπομένως, ὁ κανόνας δὲν ἔχει θέση στοὺς πρὸς ἔκδοση κανόνες τῶν Μηναιῶν, ἀλλὰ στοὺς ἀντιστοιχοῦς τοῦ Τριωδίου (τῆ Β' Κυριακῇ τῶν Νηστειῶν).

291. ΚΗ' Νοεμ. Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Στεφάνου τοῦ Νέου.

Προσεκτικῆ μελέτῃ τοῦ κώδικα Patm. 196 ἀποδεικνύει ὅτι ὁ κανόνας προσγράφεται στὸν ὕμνογράφο Θεοφάνη (Θεοφάνους in margine).

15. H. Hunger - O. Kresten - Chr. Hannick, *Katalog*, 3/2, 375.

16. H. Hunger - O. Kresten - Chr. Hannick, *Katalog*, 3/2, 375.

17. Παπαηλιοπούλου-Φωτοπούλου, *Ταμείον*, 94 σημ. 182.

306. Δ' Δεκ. Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ.

Ἡ συγγρ. ἀναφέρει ἐπὶ λέξει: «Σημειωτέον ὅτι καὶ ἕτερον κανόνα φέρεται ποιήσας εἰς τὸν αὐτὸν Δαμασκηνὸν ὁ Μάρκος ὁ Εὐγενικός, περιεχόμενον εἰς τὸν ἀπολεσθέντα ἢ μὴ ἐντοπισθέντα εἰσέτι ὑπ' ἄρ. 192 κώδικα τῆς Ἱ. Μονῆς Κοσινίτζης...»¹⁸. Ὁ κώδικας ἔχει πρὸ πολλοῦ ἐντοπισθεῖ καὶ ταυτιστεῖ μὲ τὸν ὑπ. ἄρ. 16 κώδικα τοῦ Κέντρου Dujcen τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Σόφιας ἀπὸ τὸν Β. Κατσαρό¹⁹. Σχετικὰ μὲ τὰ ἀνέκδοτα ὕμνογραφικὰ κείμενα ποὺ περιέχονται στὸν κώδικα ἐκπονεῖ διδακτορικὴ διατριβὴ ἡ Evelina Mineva²⁰.

313. Σ' Δεκ. Ἔτερος κανὼν εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον καὶ εἰς τὴν Θεοτόκον.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Marc. gr. II 127A, ff. 424-427^v ἀρχόμενος ὅπως καὶ στὸν Marc. gr. II 129²¹.

320. Ἔτερος κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον.

Ὅπως, σωστά, ἀναφέρει ἡ συγγρ. ὁ κανόνας ἀποτελεῖ συμφυρμὸ ἀπὸ ἕναν κανόνα τοῦ Γεωργίου Νικομηδείας καὶ ἕναν τοῦ Κλήμεντος²². Κανόνας μὲ ἐλαφρὰ παραλλαγμένο inc. παραδίδεται ἀπὸ τὸν κώδικα Athen. S. Sepulcri 559, ff. 17^v-19^v ἄνευ β' ὥδῆς καὶ μὲ ἀκροστιχίδα Κ(Λ)ΗΜΕΝΤΟΣ στὰ θεοτοκία. Ἀπὸ τὸν κώδικα Sinait. gr. 776, ff. 143-147^v παραδίδεται μετὰ β' ὥδῆς καί, ἐπίσης, μὲ ἀκροστιχίδα ΚΛΗΜΕΝΤ(ΟΣ).

322. Ἔτερος κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Athen. S. Sepulcri 559, ff. 25-27^v νοθευμένος, ὅμως, κατὰ τὴν η' καὶ θ' ὥδῃ ἀπὸ κανόνα τοῦ Ἰωσήφ.

330. Ἔτερος κανὼν εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τοὺς κώδικες Athen. Nat. Bibl. 2334, ff. 145-150 καὶ Μητροπόλεως Κιτίου 34, ff. 25-31. Ἡ συγγρ., ἂν καὶ ἔχει χρησιμοποίησει τὸν Vatic. gr. 2309, δὲν παρατήρησε ὅτι ἀναγράφεται Ἰωάννου μοναχοῦ in rubrica cod.

343. IB' Δεκ. Μνήμη τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, ἐπισκόπου Τριφυθοῦντος.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα τῆς Μητροπόλεως Κιτίου 34, ff. 55-60.

344. IB' Δεκ. Μνήμη τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, ἐπισκόπου Τριφυθοῦντος.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Athen. Bibl. Nat. 2267, ff. 33^v-

18. Παπαηλιοπούλου-Φωτοπούλου, *Ταμείον*, 113 σημ. 242.

19. Β. Κατσαροῦ, *Τὰ Χειρόγραφα τῶν μονῶν Τιμίου Προδρόμου Σερρών καὶ Παναγίας Ἀχειροποιήτου τοῦ Παγγαίου (Κοσινίτσας)*, Σέρρες 1995 [= Δημόσια Βιβλιοθήκη Σερρών. Σειρὰ Ἐκδόσεων γιὰ τὴν πόλη καὶ τὸ νομὸ Σερρών 4], σ. 303.

20. E. Mineva, Ein unedierter Kanon des Markos Eugenikos über die Heilung des Johannes VIII Palaiologos, *JÖB* 46 (1996) 325.

21. Mioni, *Codices Graeci Bibliothecae Marcianae*, I/1, 20-21.

22. Παπαηλιοπούλου-Φωτοπούλου, *Ταμείον*, 117 σημ. 252.

35^v. Ὁ κώδικας περιέχει καὶ τὴν β' ὠδὴ τοῦ κανόνα (ff. 33^v-34), ἡ ὁποία δὲν ἦταν γνωστὴ μέχρι σήμερα ἀπὸ ἄλλον κώδικα.

350. ΙΔ' Δεκ. Τῶν ἁγίων μαρτύρων Θύρσου, Λευκίου καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ἁγίων Καλλινίκου καὶ Φιλήμονος.

Ὅπως ἀναφέρει ἡ συγγρ., ὁ κανόνας παραδίδεται ἀπὸ τὸν κώδικα Sinait. gr. 590. Δὲν παρατήρησε, ὅμως, ὅτι ὁ κανόνας φέρει καὶ β' ὠδὴ, ἡ ὁποία περιέχεται στὰ ff. 114^v-115. Ὁ κανόνας παραδίδεται, μετὰ τῆς β' ὠδῆς, καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Athen. Bibl. Nat. 2267, ff. 39^v-41^v.

352. ΙΕ' Δεκ. Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Παύλου τοῦ ἐν τῷ Λάτρῳ.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τοὺς κώδικες Athen. Bibl. Nat. 588 (ad diem)· 864, pp. 134-145· 2701, ff. 63-68^v.

356. ΙΣ' Δεκ. Μνήμη τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Βάχχου.

Ὁ κανόνας εἶναι ἤδη ἐκδεδομένος ἀπὸ τὸ Φ. Δημητρακόπουλο²³.

360. Κυριακὴ τῶν Προπατόρων ἢ Κυριακὴ πρὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Athen. Bibl. Nat. 2267, ff. 52-54, πὸ φέρει inc. *Προτετίμηται ἡ προπατόρων μνήμη*, πὸ φαίνεται ὀρθότερο.

368. ΚΒ' Δεκ. Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας.

Ὁ κανόνας παραδίδεται μέχρι καὶ τῆς ε' ὠδῆς καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Athen. Bibl. Nat. 2267, ff. 74^v-75^v. Τὸ σημαντικὸ εἶναι ὅτι ὁ κώδικας περιέχει καὶ τὴ β' ὠδὴ τοῦ κανόνα πὸ ἡ συγγρ. θεωρεῖ «ἴσως ὀριστικῶς ἀπωλεσθεῖσα»²⁴.

374. Εἶναι λανθασμένη ἡ ἐορτὴ στὴν ὁποία ἀποδίδεται ὁ κανόνας καὶ τὸ inc.

Ἐπίσης, δὲν ἀναγράφεται ὁ ποιητὴς καὶ ὁ εἰρμός, καίτοι τυγχάνουν γνωστοί. Ἡ σωστὴ ἀναγραφή εἶναι ἡ ἑξῆς:

ΚΕ' Μαρτ. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου.

can. iambicus inc. *Οἶκτον λαβῶν πλάσματος ἰδίου λόγος*

acr. *Σήμερον υἱὸς ἀπφέος εὐρυμέδοντος...*

*Μανουὴλ μεγάλου Ῥήτορος*²⁵ in rubrica cod. Athonitici.

ἦχ. δ'. *Σταυρὸν προῖνδάλλουσα νητρεκῶς πάλαι*

Vindob. Phil. gr. 191, ff. 242-248^v.

Athous, Iberon 512, ff. 286-291.

Athen. Mus. Benaki 48 (TA 44), ff. 74-77²⁶.

377. ΚΣ' Δεκ. Ἡ Σύναξις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ μνήμη τῶν κατὰ σάρκα

23. Φ. Α. Δημητρακόπουλου, "Ἅγιος Βάχχος ὁ Νέος, Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (Περίοδος Β') ΚΣ' (1977-1978) 354-360.

24. Παπαηλιοπούλου-Φωτοπούλου, *Ταμείον*, 130 σημ. 296.

25. Βλ. καὶ Ζίζηκα-Κουρουπού, *Κατάλογος*, 92.

26. Ζίζηκα-Κουρουπού, *Κατάλογος*, 92.

συγγενῶν τοῦ Κυρίου...

Πρέπει νὰ παρατηρήσουμε ὅτι οἱ Sinait. gr. 645, 666 καὶ 671 δὲν φέρουν θεοτοκία, ἄρα οὔτε καὶ ἀκροστιχίδα ΓΕΩΡΓΙΟΥ. Οἱ Sinait. gr. 666 καὶ 671, ὅμως, ἀναγράφουν *Γεωργίου* in margine.

382. ΚΖ' Δεκ. Κανὼν εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Χριστοῦ πρωτομάρτυρα Στέφανον.
Ἡ συγγρ. θέλοντας νὰ θεραπεύσει μετρικὴ ἀνωμαλία τῆς ἀκροστιχίδας, ὑποθέτει τὴν ὑπαρξὴ β' ὦδῆς, τῆς ὁποίας τὰ ἀρχογράμματα τῶν τροπαρίων σχηματίζουν τὴ λέξιν ΠΡΩΤΟΝ²⁷. Τὰ ἀρχογράμματα στὸν κώδικα ἔχουν ὡς ἐξῆς: ΔΕΧΟ/ΥΜΝΟ/ΝΠΑΜ/ΜΑΚΑ/ΡΣΤ(Ε)Φ/ΑΝΕ/ΤΟΥΙ/ΩΣΗΦ/ καὶ φαίνεται νὰ μὴν ὑπάρχει χάσμα προελθὸν ἀπὸ ἐκπεσοῦσα β' ὦδῆ. "Ἄν δεχτοῦμε τὴν ὑπαρξὴ β' ὦδῆς, πρέπει νὰ θεωρήσουμε τὸ πρῶτο τροπάριο τῆς γ' ὦδῆς (Υ) νόθο καὶ ἡ β' νὰ ἔχει τροπάρια μὲ τὰ ἀρχογράμματα ΥΠΡΩΤΟΝ. Δὲν εἶναι, ὅμως, συνηθισμένο φαινόμενο κανόνας μὲ τρία ἕως πέντε τροπάρια ἀνὰ ὦδῆ, στὴ β' νὰ ἔχει ἐπτὰ.

398. ΛΑ' Δεκ. Μνήμη τοῦ ὁσίου Ζωτικοῦ τοῦ Ὁρφανοτρόφου.
Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Athen. Bibl. Nat. 2267, ff. 94^v-96.

399. ΛΑ' Δεκ. Μνήμη τοῦ ὁσίου Ζωτικοῦ τοῦ Ὁρφανοτρόφου.
Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Athen. Bibl. Nat. 864, pp. 367-371. Στὸν κώδικα ὁ κανόνας δὲν φέρει θεοτοκία, ἄρα οὔτε καὶ ἀκροστιχίδα ΓΕΩΡΓΙΟΥ· ἀκόμη φέρεται φαλλόμενος «ἐν τοῖς ἀποδείπνοις».

400. Α' Ἰαν. Μνήμη τοῦ ἐν Ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.
Ὁ κανόνας ἐπισημαίνεται ἀπὸ τὸν Εὐτ. Τωμαδάκη καὶ περιέχεται στοὺς πρὸς ἔκδοση κανόνες τῆς Παρακλητικῆς²⁸. Ἐπομένως, δὲν ἔχει θέση στοὺς ἀντιστοίχους κανόνες τῶν Μηναίων.

424. Ζ' Ἰαν. Ἡ Σύναξις τοῦ μακαρίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.
Ὁ κανόνας τοῦ Θεοδώρου Δαφνοπάτου εἶναι ἐκδεδομένος ἀπὸ τὸν Chr. Hannick²⁹.

435. Ζ' Ἰαν. Ἐτερος κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον...
Ὁ κανόνας, ὅπως παρατηρεῖ καὶ ἡ ἴδια ἡ συγγρ.³⁰, εἶναι ἐκδεδομένος ἀπὸ τὸν Σπ. Λαυριώτη.

27. Παπαηλιοπούλου-Φωτοπούλου, *Ταμείον*, 135 σημ. 312.

28. Εὐτ. Τωμαδάκη, Κανόνες τῆς Παρακλητικῆς (πρὸς κριτικὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνεκδότων καὶ ἐλλειπῶς ἐκδεδομένων), *ΕΕΒΣΛΘ'- Μ'* (1972-73) 261.

29. Chr. Hannick, Theodoros Daphnopates als Hymnograph, *JÖB* 35 (1985) 186-189.

30. Παπαηλιοπούλου-Φωτοπούλου, *Ταμείον*, 149 σημ. 361.

448. ΙΔ' Ίαν. Ἐτερος κανὼν εἰς τοὺς ἁγίους ἀββάδας ἐν Σινᾶ καὶ Ῥαϊθῶ ἀναιρεθέντας.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Athen Bibl. Nat. 840, ff. 207^{r-v}. Οἱ κώδικες Sinait. gr. 666, Patm. 198 καὶ Athen Bibl. Nat. 840 παραδίδουν inc. *Τῆς ἐγκρατείας τοῖς ἄθλοις*.

449. ΙΕ' Ίαν. Μνήμη τοῦ ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου...

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Athen Bibl. Nat. 840, ff. 207^v-208^v.

472. Α' Φεβρ. Προεόρτια τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Marc. gr. II 127A, ff. 525-526³¹.

474. Β' Φεβρ. Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ συγγρ. θεωρεῖ ὡς inc. τὸν εἰρμὸ τοῦ κανόνα. Ἡ σωστὴ ἀναγραφή ἔχει ὡς ἐξῆς:

can. iambicus inc. *Ὁ δημιουργὸς τῶν ὅλων καὶ δεσπότης*

ἦχος γ'. Ἄβυσσον ὑγράν ὡς τρίβον βατὴν πάλαι

Ἐπίσης, στὸν γ' στίχο τῆς ἀκροστιχίδας ἀναφέρει λανθασμένα ἰθὺς, ἀντὶ τοῦ σωστοῦ ἰθῆς ποὺ ἀναγράφει καὶ ὁ Βαροκκινὸς κώδικας καὶ φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸν ἀντίστοιχο στίχο ποὺ ἀρχίζει: *ἦ μὴν τελῶν πῦρ...*

484. Η' Φεβρ. Τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Athen Bibl. Nat. 840, ff. 234^v-235^v.

504. Κ' Φεβρ. Μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀρχίππου, μαθητοῦ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Patm. 793, ff. 106^v-109. Ἡ συγγρ., ἂν καὶ ἔχει χρησιμοποιήσει τὸν κώδικα³², δὲν τὸν ἔχει ἀποδελτιώσει πλήρως.

511. ΚΣ' Φεβρ. Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Πορφυρίου, ἐπισκόπου Γάζης.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Patm. 793, ff. 142^v-146.

515. Γ' Μαρτ. Ἀθλησις τῶν ἁγίων μαρτύρων Εὐτροπίου, Κλεονίκου καὶ Βασιλίσκου.

Ἡ συγγρ. παραπέμπει στὸν κατάλογο τοῦ Mioni συμπληρώνοντας: «ἐνθα πα-

31. Mioni, *Codices Graeci Bibliothecae Marcianae*, III, 21.

32. Παπαηλιοπούλου-Φωτοπούλου, *Ταμείον*, 163, 165.

ραλείπεται ἡ ἀκροστιχίς»³³. Πρόκειται, βέβαια, γιὰ λάθος, ἀφοῦ ὁ κατάλογος ἀναφέρει ἐπὶ λέξει: «in ss. Eutropium, Cleonicum et Basiliscum (mart. 3), sub acrostichide Ὁ νικοποιοὺς χριστὲ αἰνεῖσθω πόθω et in theotociis Γεωργίου»³⁴.

536. ΙΘ' Μαρτ. Μνήμη ἀγίου Παύλου, ἐπισκόπου Πλουσιάδος, τοῦ Ὁμολογητοῦ.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Athen Bibl. Nat. 841, pp. 29-31 (7 Μαρτίου).

549. Λ' Μαρτ. Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, τοῦ συγγραφέως τῆς Κλίμακος.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Patm. 199, ff. 146^v-149^v (Ἰγνατίου in margine).

555. Α' Ἀπρ. Μνήμη ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Marc. gr. II 137A, ff. 2^v-14^v³⁵.

558. Γ' Ἀπρ. Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωσήφ τοῦ ὑμνογράφου.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Marc. gr. II 137A, ff. 42^v-50³⁶.

575. ΚΓ' Ἀπρ. Τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τοὺς κώδικες Marc. gr. II 137A, ff. 258-276³⁷ καὶ Meteor. Metamorphoseos 2, ff. 340^v-341^v³⁸.

577. ΚΓ' Ἀπρ. Τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου.

Ἡ συγγρ. ἀναφέρει can. inc. Κοινωνὸς τῶν παθημάτων ἀνέδειξας ἡμῖν. Ὁ κώδικας, ὅμως, ἀναγράφει: Κοινωνὸς τῶν παθημάτων ἀναδείξας ἡμῖν.

580. ΚΣ' Ἀπρ. Μνήμη τοῦ ἀγίου ἱερομάρτυρος Βασιλέως, ἐπισκόπου Ἀμασειας.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Athen Bibl. Nat. 841, pp. 229-233.

581. ΚΣ' Ἀπρ. Μνήμη τοῦ ἀγίου ἱερομάρτυρος Βασιλέως, ἐπισκόπου Ἀμασειας.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Marc. gr. II 137A, ff. 305^v-314³⁹.

33. Παπαηλιοπούλου-Φωτοπούλου, *Ταμείον*, 172, σημ. 436.

34. Mioni, *Codices Graeci Bibliothecae Marcianae*, I/II, 57.

35. Mioni, *Codices Graeci Bibliothecae Marcianae*, I/II, 30.

36. Mioni, *Codices Graeci Bibliothecae Marcianae*, I/II, 30.

37. Mioni, *Codices Graeci Bibliothecae Marcianae*, I/II, 30 (ὅπου λανθασμένα ὁ κανόνας ἀποδίδεται στὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Παλαιολαυρίτη).

38. Βέη, *Τὰ χειρόγραφα τῶν Μετεώρων*, Α', 5.

39. Mioni, *Codices Graeci Bibliothecae Marcianae*, I/II, 30.

585. ΚΗ' Ἀπρ. Τῶν ἀγίων ἀποστόλων Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Marc. gr. II 137A, ff. 327-341^{v40}.

599. Τοῦ ἀγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

Ἡ ἀχροστιχίδα τοῦ κανόνα ἀναγράφεται λανθασμένα. Ἡ σωστὴ ἀναγραφή εἶναι ἡ ἐξῆς:

acr. Δέχου δέσιν ὀγδόην, Θεοῦ φίλε. Τοῦ Ἰωσήφ⁴¹.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τοὺς κώδικες: Patm. 175, ff. 30^v-34· 883, pp. 83-87· 884, pp. 290-299⁴².

Τελικά, ὁ κανόνας δὲν ἐκδόθηκε ἀπὸ τὸν Κ. Μανάφη⁴³ καί, ἐπομένως, πρέπει νὰ περιληφθεῖ σὲ μελλοντικὴ κριτικὴ ἔκδοση.

622. ΚΔ' Μαΐου. Τῶν ἀγίων μαρτύρων Μελετίου, Στεφάνου, Ἰωάννου καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τοὺς κώδικες Athen. Bibl. Nat. 841, pp. 360-362 (α'-ς' ὠδή) καὶ Patm. 806A, ff. 35^v-39 (10 Ἰουν.)⁴⁴.

634. ΛΑ' Μαΐου. Τοῦ ἀγίου μάρτυρος Ἑρμείου.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τοὺς κώδικες Marc. gr. II 134, ff. 24-26 (α'-ς' ὠδή)⁴⁵ καὶ Athen. Bibl. Nat. 841, pp. 375-379.

663. ΙΒ' Ἰουν. Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Πέτρου τοῦ Ἀθωνίτου.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Marc. gr. II 134, ff. 57^v-?46.

668. ΙΔ' Ἰουν. Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Μεθοδίου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Patm. 738, ff. 32^v-35.

40. Mioni, *Codices Graeci Bibliothecae Marcianae*, VI, 30.

41. Κ. Α. Μανάφη, Ἐπιδράσεις τοῦ κειμένου τῆς Ἀποκαλύψεως εἰς τὴν περὶ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου Βυζαντινὴν Ὑμνογραφίαν (μετὰ ἐκδόσεως τεσσάρων ἀγνώστων κανόνων), Ἀθηνᾶ 81 (1990-1996) 368 σημ. 1 καὶ στὸ 1900ετηρὶς τῆς Ἀποκαλύψεως Ἰωάννου, Πρακτικὰ Διεπιστημονικοῦ Συμποσίου (Ἀθῆναι - Πάτμος, 17-26 Σεπτεμβρίου 1995), Ἀθῆναι 1999, σ. 296 σημ. 3.

42. Ἡ συγγρ., ἂν καὶ ἔχει χρησιμοποιήσει τὸν κώδικα (κανόνας Π6), δὲν ἀναφέρει κάτι σχετικό. Γὰρ ἄλλη μὴ φορά ἡ ἀποδελτίωση τῶν χειρογράφων ἀποδεικνύεται πλημμελής.

43. Βλ. Κ. Α. Μανάφη, Ἐπιδράσεις τοῦ κειμένου τῆς Ἀποκαλύψεως εἰς τὴν περὶ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου Βυζαντινὴν Ὑμνογραφίαν (μετὰ ἐκδόσεως τεσσάρων ἀγνώστων κανόνων), Ἀθηνᾶ 81 (1990-1996) 367-414 καὶ στὸ 1900ετηρὶς τῆς Ἀποκαλύψεως Ἰωάννου, Πρακτικὰ Διεπιστημονικοῦ Συμποσίου (Ἀθῆναι-Πάτμος, 17-26 Σεπτεμβρίου 1995), Ἀθῆναι 1999, σ. 295-342.

44. Ἡ συγγρ., ἂν καὶ ἔχει χρησιμοποιήσει τὸν κώδικα (κανόνας 675), δὲν ἀναφέρει κάτι σχετικό.

45. Mioni, *Codices Graeci Bibliothecae Marcianae*, III, 28. Ἡ συγγρ. ἂν καὶ ἔχει χρησιμοποιήσει τοὺς καταλόγους τοῦ Mioni, δὲν ἀναφέρει κάτι σχετικό. Ἀποδεικνύεται ὅτι καὶ ἡ ἀποδελτίωση τῶν καταλόγων χειρογράφων εἶναι πλημμελής.

46. Mioni, *Codices Graeci Bibliothecae Marcianae*, III, 28. Στὸν κατάλογο δὲν εἶναι σαφὲς σὲ ποῖο φύλλο τοῦ χειρογράφου τελειώνει ὁ κανόνας.

672. ΙΖ' Ἰουν. Τῶν ἁγίων μαρτύρων Μανουήλ, Σαβὲλ καὶ Ἰσμαήλ.
Οἱ κανόνες παραδίδονται καὶ ἀπὸ τοὺς κώδικες Patm. 738, ff. 44-46^v· 806A, ff. 60^v-63.
690. Ἔτερος κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον.
Ὁ κανὼνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Sinait. gr. 776, ff. 148-151 ποὺ εἶναι Παρακλητικῆ. Στὸν κώδικα ἐλλεῖπει ἡ ἠ' καὶ τμῆμα τῆς θ' ὥδης καὶ φέρει ἀκροστιχίδα ΓΕΩΡΓΙ(Ο)Υ in theotociis.
703. ΚΗ' Ἰουν. Ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν Ἀναργύρων Κύρου καὶ Ἰωάννου.
Ὁ κανὼνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τὸν κώδικα Patm 738, ff. 91-93^v.
804. ΛΑ' Ἰουλ. Ἡ ἀπὸ τοῦ παλατίου ἐξέλευσις πρὸς τὴν πόλιν τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ.
Ὁ κανὼνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τοὺς κώδικες Patm. 194, ff 77-80^v (ΙΓ' Σεπτ. Προεόρτια τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ) καὶ Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης (23) 27 (Α' Αὐγ.)⁴⁷.
854. ΚΓ' Αὐγ. Ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.
Δὲν γνωρίζω γιατί ἡ συγγρ. ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ κανὼνας παραδίδεται ἐλλιπῆς καὶ προσπαθεῖ ἡ ἴδια νὰ ἀνασυνθέσει τὴν ἀκροστιχίδα (Τέταρτος (οὔτος) αἶνος Ἀθανασί(ω) ἡ (ου)). Ὅπως διαπιστώσαμε ἀπὸ αὐτοφία, τὰ ἀρχογράμματα τῶν τροπαρίων σχηματίζουν τὴν ἀκόλουθη ἀκροστιχίδα: Τέταρτος ἤχος αἶνος Ἀθανασίω. Ἰγνατίου.
- Π2. ΚΣ' Σεπτ. Ἡ μετὰστασις τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου καὶ θεολόγου Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ.
Ὁ κανὼνας μὲ τὸ αὐτὸ inc. καὶ μὲ ἀκροστιχίδα: Βρον(τῆς δ)υσωπῶ τὸν γόνον θείοις λόγοις. Ἰωσήφ, παραδίδεται καὶ ἀπὸ τοὺς κώδικες Patm. 175, ff. 2-6· 883, pp. 53-57· 884, pp. 228-237.
- Π3. ΚΣ' Σεπτ. Ἡ μετὰστασις τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου καὶ θεολόγου Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ.
Ὁ κανὼνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τοὺς κώδικες Patm. 175, ff. 7-10· 883, pp. 58-61· 884, pp. 238-245.
- Π4. ΚΣ' Σεπτ. Ἡ μετὰστασις τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου καὶ θεολόγου Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ.
Ὁ κανὼνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τοὺς κώδικες Patm. 175, ff. 11-14· 883, pp. 62-66· 884, pp. 246-255· Athen. Bibl. Nat. 2637, ff. 91-94.

47. Τσακοπούλου, Κατάλογος, Γ' (Α'), 33.

Π5. ΚΣ' Σεπτ. Ἡ μετάστασις τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου καὶ θεολόγου Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ.

ἌΟ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τοὺς κώδικες Patm. 175, ff. 15-18· 883, pp. 66-70· 884, pp. 255-264· Athen. Bibl. Nat. 2637, ff. 124-126^v.

Π6. ΚΣ' Σεπτ. Ἡ μετάστασις τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου καὶ θεολόγου Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ.

ἌΟ κανόνας παραδίδεται καὶ ἀπὸ τοὺς κώδικες Patm. 175, ff. 19-21^v· 883, pp. 70-74· 884, pp. 264-272 με̄ inc. Πάθεσιν ἀμαρτίας περιαντλούμενοι, πὸ φαίνεται ὀρθότερο.

Ἀθήνα